

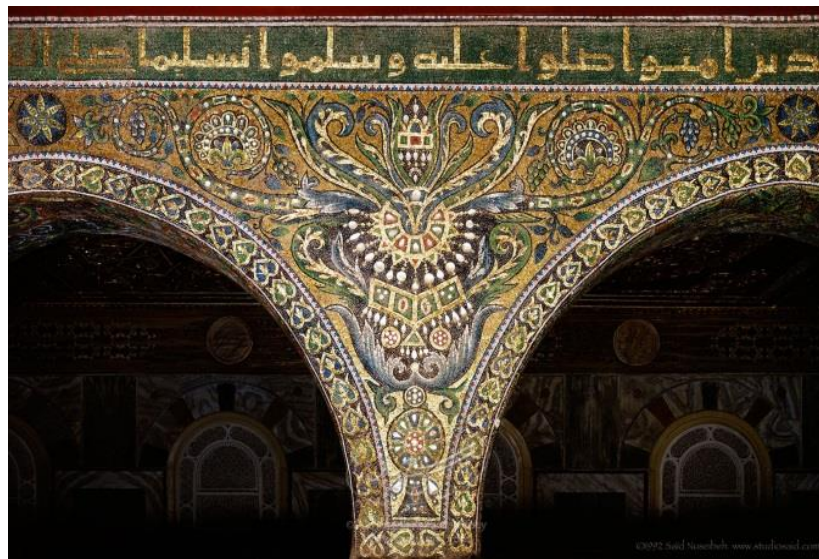
HET ABBASIDISCH KALIFAAT: GOUDEN EEUWEN VAN DE ISLAM

INLEIDING

Laat je meevoeren naar samenlevingen ten tijde van de sprookjes van 1000-en-een-nacht. Alleen gaat het hier niet om een sprookje! In deze lessen krijg je een korte inleiding over de geschiedenis van de islam en vervolgens wordt er dieper ingegaan op de hoogtijdagen van de islam, het kalifaat der Abbasieden.

Het woord 'islam' treffen we, waarschijnlijk voor het eerst, aan op een inscriptie uit 691 op de beroemde mozaïekband in de Rotskoepel in Jeruzalem. Het woord 'islam' was de naam van een nieuw geloof. De Arabische veroveringen waren toen in volle gang en Mohammed, de profeet*, was al overleden.

Mekka, Medina en Jeruzalem waren belangrijke religieuze plaatsen voor de islam. Medina was de vroegste hoofdstad en daarna werden dat achtereenvolgens Damascus en Bagdad. Uit teksten die later samen 'de Koran*' gingen heten, bleek de islam verkondigd te zijn door een profeet die Mohammed heette. Rond 630 zou hij nog in leven zijn geweest en zag hij zich als de boodschapper van Allah (God). Tijdens zijn leven zou hij zich regelmatig in een grot terugtrekken om te mediteren. Op 40-jarige leeftijd werd hij in die grot Hira, net buiten Mekka, bezocht door de engel Jibril (Aartsengel Gabriël) en kreeg hij zijn eerste openbaring van God. In Mekka had Mohammed maar een handjevol aanhangers. Uiteindelijk voelde hij zich daar zo onveilig dat hij verhuisde naar Medina. Vanaf dat moment kwam stapsgewijs de islamitische staat tot stand. 622, het jaar van zijn emigratie naar Medina, werd het begin van de islamitische jaartelling.ⁱ

Bron 1: Mozaïekversiering op een zuil in de Rotskoepel in Jeruzalem met teksten uit de Koran

Net als de christenen en de joden, verkondigde Mohammed het geloof in één God, Allah. Ook de bredere geloofsleer die hij verkondigde, vertoont overeenkomsten met de ideeën en geschriften van het christendom, jodendom en plaatselijke religies. De teksten die Allah aan hem zou hebben geopenbaard zijn opgenomen in de Koran, het heilige boek van de islam. Net als in de Bijbel, staan in de Koran voorschriften voor de gelovigen.ⁱⁱ

Na de dood van Mohammed (± 632) vond er een interne machtsstrijd plaats en werd Mohammed in eerste instantie opgevolgd door twee kaliefen die vroege bekeerlingen waren en met hem de migratie naar Medina hadden ondernomen*. De derde kalief, 'Uthman, behoorde tot de clan van de Umayyaden. Gedurende de heerschappij van de eerste drie kaliefen, vonden grote veroveringen plaats.ⁱⁱⁱ Delen van Azië, Afrika, Europa en het Midden-Oosten werden met elkaar verbonden en een deel van de mensen in de veroverde gebieden bekeerden zich tot de islam, ook niet-Arabieren. Toen de Umayyaden de macht in het kalifaat overnamen, verplaatsten zij de regering van Medina naar Damascus in Syrië, omdat die stad veel centraler lag en ze daar een machtsbasis hadden opgebouwd. In veel regio's hadden de lokale opperheren de macht, omdat het onmogelijk was al die gebieden vanuit Damascus in de gaten te houden. Dat de Umayyaden uiteindelijk het veld moesten ruimen, kwam omdat zij niet alle groepen in de nieuw veroverde gebieden aan zich wisten te binden en ze beticht werden een voorkeursbeleid te voeren waar de Arabische elite in Syrië van profiteerde.^{iv}

Gouden Eeuwen van de Islam: de Abbasieden (750-1258)

In de loop van de eerste helft van de 8^e eeuw wordt het verzet tegen de Umayyaden sterker. Een van de oppositiegroepen noemen zichzelf Abbasieden omdat ze claimen af te stammen van de oom van Mohammed, al-Abbas. Ze beweren dus directe nakomelingen van Gods boodschapper, Mohammed, te zijn.^v De Abbasieden sturen predikers naar de noordoostelijke provincie Khorasan waar ze veel aanhang verwerven. Toen Walid II, opvolger van de laatste grote kalief der Umayyaden, werd vermoord, ontstond er een heftige strijd om de macht. Veel inwoners van de oostelijke provincies van het Umayyadisch kalifaat wilden niet meer geregeerd worden door een regering in het verre Syrië die alleen maar belasting ophaalde en daar niets tegenover stelde. Uiteindelijk werden de Umayyaden verslagen aan de randen van de Nijldelta en werd Abu 'l-Abbas, beter bekend als al-Saffah (bloedvergieter), tot nieuwe kalief benoemd in Kufa (stad 150 km ten zuiden van Bagdad in Irak). Hij regeerde uit de naam van God en zag zich als de leider van de gemeenschap van moslims.

Tijdens het kalifaat van al-Mansur werd in 762 Bagdad (= geschenk van God), gesticht als hoofdstad voor het rijk der Abbasieden. Al-Mansur koos voor deze plaats, omdat die gunstig lag aan de Tigris en nabij de Eufraat. Op die manier konden gemakkelijk voedsel en andere benodigdheden naar de stad vervoerd worden vanuit diverse gebieden, zoals bijvoorbeeld Mesopotamië. Het werd een prachtige ronde stad (volgens sommige onderzoekers geïnspireerd op de theorieën van de Griek Euclides, vader van de meetkunde) omringd met vier muren, die werden onderbroken door vier toegangspoorten.^{vi}

Het heeft vier jaar geduurd voordat de stad klaar was. Uit bronnen is gebleken dat er salaris is uitbetaald aan meer dan 100.000 architecten, ambachtslieden en arbeiders. De officiële naam werd Madinat al-Salam (= Stad van de Vrede). Omdat de stad in een cirkel was gebouwd werd hij ook wel al-Mudawwarah genoemd, dat betekent 'ronde stad'.

Tijdens de regeerperiode van Harun al-Rashid, de kleinzoon van al-Mansur, maakte Bagdad zijn grootste bloeiperiode door. Behalve dat het economisch erg goed ging, verzamelden zich aan het hof van Harun veel wetenschappers zoals schrijvers, historici, filosofen, medici, et cetera. Arabische wetenschappers bouwden voort op de Griekse, Perzische en Indiase cultuur en veel wetenschappelijke werken uit die tradities werden in het Arabisch vertaald. Kaliefen investeerden in een soort academie voor wetenschappen ('Huis der Wijsheid') en bouwden een sterrenwacht en een grote bibliotheek.^{vii} In die bibliotheek waren heel veel Griekstalige filosofische en wetenschappelijke werken te vinden. Al deze werken werden in de loop van de negende en tiende eeuw in Bagdad naar het Arabisch vertaald. Er was minder aandacht in die tijd voor historische werken of literatuur uit de Griekse traditie, omdat de Arabieren zelf meesters waren in de vertel- en schrijfkunst. Via de vertalingen in het Arabisch hebben wij tijdens de Renaissance in Europa kennis gemaakt met een aantal belangrijke wetenschappelijke en filosofische werken uit de Griekse Klassieke Oudheid. Voor die tijd waren slechts een deel van die werken bekend in noordelijk Europa.

Tegenwoordig wordt astrologie door veel mensen gezien als een vorm van bijgeloof. Hoe boeiend is het om te weten dat ten tijde van het Abbasidisch kalifaat Astrologie*, naast Astronomie* een belangrijke wetenschap was.^{viii} De Abbasidische wetenschappers ontleenden veel kennis op dit terrein aan hun Perzische voorgangers. In de tweede les wordt ingegaan op de rol van vrouwen tijdens het de glorie-tijd van het Abbasidisch kalifaat.

VRAGEN

1. In de Rotskoepel in Jeruzalem staan op de zuilen teksten uit de Koran. De hoofdstukken uit de Koran heten ook wel Soera's. Delen van de Soera's zijn terug te vinden op die zuilen in de Rotskoepel. Hier volgen er een paar:
  - Soera 57.2: "Hij heeft de heerschappij over de hemelen en de aarde. Hij geeft leven en laat sterven en Hij is almachtig. (verbindende tekst) Mohammed is de knecht van God en zijn gezant".*
  - Soera 3.19: "De godsdienst bij God is de islam (de overgave aan God). Zij aan wie het boek gegeven is, zij het uit onderlinge nijd pas oneens geworden, nadat de kennis tot hen was gekomen. En als iemand niet aan Gods tekenen gelooft, dan is God snel met de afrekening"*
  - Soera 19.15: "En vrede zij met hem op de dag dat hij geboren werd, op de dag dat hij sterft en op de dag dat hij weer tot leven wordt opgewekt."^{ix}*
  - a. Als je deze Soera 57.2 hebt gelezen, wat kun je dan zeggen over de rol van God?
  - b. In Soera 3.19 lees je over de Islam. Wat betekent het woord 'islam' en wat gebeurt er als je niet in 'Gods tekenen' gelooft?
  - c. Welke hoop spreekt er uit Soera 19.15?
2. Bestudeer bron 3: de plattegrond van Bagdad tijdens de hoogtijdagen van het Abbasidisch kalifaat en lees de tekst over het ontstaan van Bagdad nog eens door.
  - a. Noem twee redenen waarom Bagdad op die plaats door al-Mansur gebouwd is?
  - b. Waaruit kan je opmaken dat er niet alleen moslims woonden in Bagdad?
  - c. Waaruit blijkt dat Bagdad een rijke, ontwikkelde stad was? Noem 3 bewijzen hiervoor.

- d. Bedenk twee redenen waarom de stad een ronde vorm had.
  - e. Hoe kan het dat er in de legenda “150 – 300 A.H” (= anno hijra, de islamitische kalender) staat, terwijl het rijk dat Abbasieden zijn glorie tijd na 750 kende?
3. Een onderzoeker van de sprookjes 1001-nacht ontdekte dat veel sprookjes gaan over krachtige, machtige en slimme vrouwen. Eén ervan gaat over een jonge vrouw die intelligenter is dan mannen.

“Het sprookje Duizend-en-één nacht gaat over de knappe slavin Tawaddud. In aanwezigheid van kalief Harun al-Rashid weet dit veertienjarige meisje de moeilijkste vragen van geleerden over islamitische wetenschappen, maar ook medicijnen, astronomie en filosofie te beantwoorden. Zelfs in poëzie, triktrak en schaken is zij de mannen de baas. Na iedere test mag zij zelf iedere geleerde een vraag stellen, en ze stelt als eis dat deze zijn gewaad, soms ook zijn tulband moet uittrekken als hij het antwoord niet weet. Eén vraagt er zelfs of hij tenminste zijn onderbroek mag aanhouden.”

Ondanks de grappige strippoker in dit verhaal, was dit sprookje niet makkelijk te lezen, volgens de onderzoeker.^x

- a. Wat zegt dit sprookje over de islamitische wetenschappen waar men zich in de tijd van Harun al-Rashid mee bezig hield?
- b. Denk je dat vrouwen daadwerkelijk zo’n rol hebben gespeeld en zo ontwikkeld waren als in dit sprookje naar voren komt? Geef argumenten voor jouw standpunt waarom je dit vindt.

Bron 2: Plattegrond van Bagdad tijdens de hoogtijdagen van het Abbasidisch kalifaat

LEVEN IN EEN HAREM EN DE ROL VAN VROUWEN IN HET RIJK DER ABBASIEDEN

INLEIDING

In de vorige les heb je al het een en ander geleerd over Bagdad tijdens de gouden eeuwen van het Abbasidische Rijk. De volgelingen van het moderne kalifaat, Islamitische Staat (IS), zeggen zich te baseren op die eerste eeuwen van het kalifaat. Zo gebruikt IS, net als de Abbasieden, de kleur zwart in hun kleding en in hun vlaggen. Ze claimen herstel van het kalifaat met de trots en de macht van de Arabieren van weleer.

De strijders van Islamitische Staat nemen echter niet de culturele rijkdom van de Abbasieden over in hun ideologie. Als ze dat hadden gedaan, dan zou IS ook aandacht besteed moeten hebben aan de ontwikkeling van kunst en wetenschap. In de tijd van de Abbasieden werden er zelfs gedichten geschreven over wijn en over de mannelijke liefde voor jongens. Deze kosmopolitische cultuur ontbreekt in het moderne kalifaat van IS volledig. In het moderne kalifaat in Syrië en Irak mocht helemaal geen muziek geluisterd worden, vrouwen moesten in huis blijven of volledig bedekt de straat op en andersdenkenden werden en masse gedood, om over homoseksualiteit maar niet te spreken.^{xixii}

Tijdens de regeerperiode van Harun al-Rashid woonden er in Irak verschillende volken, zoals Arabieren, Perzen, Koerden, en aanhangers van verschillende godsdiensten. Zij debatteerden met elkaar en om hun argumenten over hun geloof te kunnen onderbouwen, maakten zij onder andere gebruik van de Griekse filosofie*. Omdat in Bagdad weinig mensen het Grieks machtig waren, gingen ze alles vertalen in het Arabisch. Voor de Abbasidische kaliefen was het van groot belang om de mensen in de veroverde gebieden en in Bagdad zoveel mogelijk voor zich te winnen, in plaats van hen te onderdrukken. Om de bevolking van Irak en Iran te overtuigen, namen de kaliefen veel symbolen over van hun voorgangers in die gebieden, de Perzische heersers.^{xiii}

Harun al-Rashid was een gevierd man in Bagdad. Hij ontving gezanten uit allerlei gebieden in de wereld, zo ook gezanten van Karel de Grote. Van hen kreeg hij mooie cadeaus. Zelf liet hij zich ook niet onbetuigd. Uit bronnen is gebleken dat hij aan Karel een olifant heeft gegeven. Samen met zijn broer bouwde hij het "Huis van de Wijsheid" in Bagdad, zoals je al in de voorgaande les hebt kunnen lezen. In die samenleving van Harun al-Rashid waren er huwelijken tussen moslims en niet moslims, tussen Perzen en Koerden, en tussen christenen en joden. Het is aannemelijk dat er in die tijd ruimte was voor anders denkenden en mensen van andere religies.^{xiv}

Met uitzondering van korte periodes, werden mensen ten tijde van de Abbasieden in ieder geval niet gedwongen zich te bekeren en konden ze min of meer vrij hun godsdienst uitoefenen.

Naast de wetenschappelijke onderzoeken en de vertaalbeweging die onder Harun al-Rashid tot bloei kwamen, had hij ook warme belangstelling voor muziek. Uit de sprookjes van 1001-nacht, die weliswaar pas veel later op schrift zijn gesteld, maar wel deels over hem gaan, komt telkens zijn bewondering voor muziek naar voren. Het is jammer dat er maar weinig afbeeldingen en muziek bewaard zijn gebleven.^{xv} Hoe het leven aan het Abbasidische hof eraan toe ging, is misschien wel het best na te gaan via bronnen over de harem.

DE HAREM EN MACHTIGE VROUWEN AAN HET HOF VAN KALIEF AL-MUQTADIR (908-932)

Uit diverse bronnen komt naar voren dat de harem er in het verleden heel anders uitzag dan het clichébeeld* dat wij ervan hebben. De harem als instelling veranderde telkens weer door de eeuwen heen. Hoe zo'n harem functioneerde in de periode van het Abbasidische rijk wordt duidelijk uit de geschriften ten tijde van kalief al-Muqtadir (908-932).

Een bijzondere beschrijving van de harem van de kalief gaat over een jonge kledinghandelaar die graag met een hofdame (*qahramana*) van de moeder van de kalief wil trouwen.

“Op een dag piept hij het paleis binnen voor een gesprek met al-Muqtadir. Hij verstopt zich in een kist die tussen andere kisten staat die de hofdame naar al-Muqtadir moet brengen. Voordat de hofdame bij al-Muqtadir is, moet ze langs allerlei haremwachters die de deuren bewaken van de verschillende appartementen in de harem. Ze willen allemaal in de kisten kijken. De hofdame schreeuwt tegen de ene groep haremwachters en flirt met de anderen die erop staan om in de kisten te mogen kijken. Als ze bijna bij al-Muqtadir is, wil het hoofd van de harembewaking persé in de kist kijken. Zij weet hem echter met haar listigheid om de tuin te leiden en zo lukt het de jonge handelaar om de volgende dag aan te komen bij al-Muqtadir.”

In de volledige beschrijving van dit verhaal staat van alles over hoe de harem er destijds uitzag. Ook uit andere bronnen komen gedetailleerde beschrijvingen naar voren. Een Abbasidische harem bevatte leden van de familie, zoals de moeder van de kalief, zijn vrouwen en bijvrouwen, de kinderen, de ongetrouwde weduwen of gescheiden zusters, tantes, nichten en administratieve- en dienstdoende vrouwelijke dienaren. In het paleis van kalief al-Muqtadir werkten 11.000 dienaren; zowel slaven als vrije mensen. Hiervan waren er ook velen kamerdienaar. Ze ontvingen een toelage al naar gelang hun status.^{xvi}

Bron 3: Muziek uit het Midden-Oosten in de tijd van Harun al-Rashid (zie bron 18)

Het woord harem (*harim*) verwijst naar het verbodene en naar wat heilig is. Met harem worden vaak de privévertrekken in het huis bedoeld waarin ook vrouwen van de huishouding vertoefden. Van het paleis van een Osmaanse sultan is bekend dat hij ook een harem had met mannelijke bewoners, veelal leden van zijn familie.

Moeders van kaliefen hebben vaak grote invloed gehad aan het hof. Zo had de moeder van de toen nog jonge al-Muqtadir, Shagbab geheten, invloed op allerlei politieke beslissingen. Op het paleis had zij een eigen bureau en eigen secretarissen. Zij schreef met militaire en administratieve hoge functionarissen en zorgde dat de mensen die zij zag zitten belangrijke posten kregen. Ook zorgde zij ervoor dat haar familieleden op belangrijke posities kwamen. Haar broer Gharib werd

een belangrijke adviseur van de kalief en de zus van Shagbab, Khatif, had een voorname plaats in de harem. Ook de hofdames, vaak managers van de vrouwenvertrekken, hadden veel invloed en drukten regelmatig een stempel op militaire, administratieve en politieke beslissingen.

Een voorbeeld van zo'n hofdame uit de tijd van kalief al-Muqtadir is Umm Musa die zelfs een belangrijke militaire vergadering binnen durft te stormen om haar boosheid te uiten over de bezuinigingen op het paleisbudget. Ze eiste extra betaling voor haar personeel vanwege een speciale feestdag. Van haar is bekend dat zij zich met allerlei staatszaken bemoeide, ook buiten de muren van het paleis. Zij sloot hiervoor allerlei bondgenootschappen met wisselende groepen mensen.

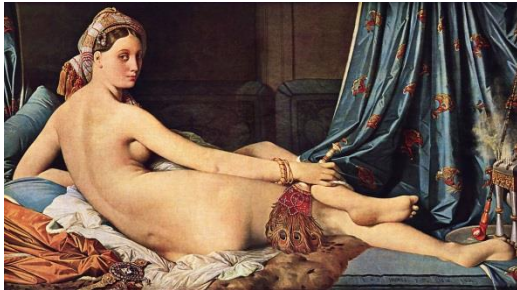
Telkens opnieuw prees zij bepaalde lieden aan voor hoge posten. Uiteindelijk ging ze te ver met haar bemoeienissen en werd ze beschuldigd van hoogverraad. Daarmee verloor zij al haar bezittingen, maar niet haar leven.^{xvii}

---

⁴ Bron 4: Harem in de tijd van Ottomanen. Schilderij uit de 18^e eeuw door Jean Baptiste Vanmour

VRAGEN

1. De officiële naam van Bagdad is: Madinat al-Salam. Dat betekent Stad van de Vrede. Lees de inleiding nog eens door.
  - a. Zou je Bagdad een stad van de Vrede willen noemen ten tijde van de Abbasieden? Leg uit waarom.
  - b. Wat hebben de kaliefen eraan bijgedragen om dit te bereiken?
  - c. Bedenk met behulp van de les drie gevolgen van het binnenlandse beleid van de eerste Abbasidische kaliefen voor Bagdad.
2. Noem 3 punten waaruit blijkt dat Harun al-Rashid mogelijk een gevierd man was in Bagdad.
3. Bezoek de volgende website: <http://www.in-between.org.uk/music/middle-eastern-music/>.
  - a. Je ziet vijf instrumenten. Zoek uit hoe die instrumenten in die tijd heetten en geef aan welke moderne instrumenten daar nu op gebaseerd zijn.
  - b. Ben jij een liefhebber van Arabische muziek? Bekijk het volgende filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=Jv0jf1TewcM>. Omschrijf hoe jij deze muziek ervaart.
  - c. Welke instrumenten herken je die je bij a hebt gevonden?
4. Bestudeer de volgende schilderijen van 2 Oriëntalist*:

- a. Op welke manier schilderen de Franse schilders in de 19^e eeuw de vrouwen in een harem?
- b. Met de kennis die je hebt gekregen vanuit de tekst, waar zou jij de nadruk op leggen in een tekening als jij een tekening mocht maken van vrouwen in een harem?

Bron 5: La grande Odalisque van Ingres (1814)

Bron 6: Vrouwen van Algiers Delacroix

5. In veel bronnen wordt niet positief over vrouwen gesproken. Ook niet over de vrouwen in de harem, die soms toch een belangrijke rol speelden.
- Leg uit hoe dat komt.
  - Hoe is het met de positie van vrouwen gesteld in de huidige samenlevingen?

BRONVERMELDING

ⁱ Driessen H., *In het huis van de islam, Geografie, geschiedenis, geloofsleer, cultuur, economie en politiek*, SUN, Nijmegen/Amsterdam, 1997, blz. 31-58.

ⁱⁱ Berents D. e.a., *Memo, geschiedenis voor de bovenbouw, Havo*, Malmberg, 's-Hertogen Bosch, vierde druk, 2011, blz.

ⁱⁱⁱ Driessen H., blz. 31-58.

^{iv} Khan, A.K., Islamic civilisation, episode 20, the Abbasids, 11th of December 2012, <https://www.youtube.com/watch?v=wS23E9IGhdk>.

^v Kennedy, H. Caliphate, *The history of an Idea*, Basic Books, New York, 2016, blz. 63-97.

^{vi} Kennedy, H. blz. 72.

^{vii} Schrijver onbekend, Bagdad de Eeuwige stad; Bagdad is tegenwoordig dagelijks nieuws. Helaas is er niet veel dat herinnert aan de hoogtijdagen van de stad, maar een rijke geschiedenis is haar deel, <http://kunst-en-cultuur.infonu.nl/geschiedenis/57817-bagdad-de-eeuwige-stad.html>.

^{viii} Mulder E. De intellectuele explosie van Bagdad, 25 maart 2003, <https://www.trouw.nl/cultuur/de-intellectuele-explosie-van-bagdad~af31a0d0/>.

^{ix} Leemhuis F., Koranvertaling, Rotskoepel van Jeruzalem, 2003, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Rotskoepel>.

^x Gurabalbayn, Vrouwenpower: vechtende vrouwen in oude Arabische vertellingen, 13 juni 2015, <https://ghurabalbayn.wordpress.com/2015/06/13/1-vrouwenpower-vechtende-vrouwen-in-oude-arabische-vertellingen/>.

^{xi} Kennedy, blz. 63-97.

^{xii} Hoekman J., Middeleeuws kalifaat was verademing in vergelijking met IS, 10 september 2015, Reformatorisch Dagblad, <https://www.rd.nl/middeleeuws-kalifaat-was-verademing-vergeleken-met-is-1.494586>.

^{xiii} Mulder E., De intellectuele explosie van Bagdad, 25 maart 2003, Trouw, <https://www.trouw.nl/cultuur/de-intellectuele-explosie-van-bagdad~af31a0d0/>.

^{xiv} Kahn A.K., Islamic Civilization, Part 20, Abbasids, 11 december 2012, <https://www.youtube.com/watch?v=wS23E9IGhdk>.

^{xv} Somers J., Muziek uit het Midden Oosten, 19 mei 2008, <http://www.in-between.org.uk/music/middle-eastern-music/>.

^{xvi} Cheikh El, N.M., Revisiting the Abbasid harems, *Journal of middle East Womens's studies*, Vol1, no. 3 (2005).

^{xvii} Berkel van M., De Kalief en zijn hofdames; informele machtsposities aan het hof van kalief al-Muqtadir (908-932), *Tijdschrift Madoc*, 2005, pagina 66-72, http://www.dbnl.org/tekst/_mad001200501_01/_mad001200501_01_0013.php.